

Koninklijke Bibliotheek

Prins Willem-Alexanderhof 5
Postbus 90407
2509 LK Den Haag
Telefoon
(070) 314 09 11
Fax
(070) 314 04 50
Website
www.kb.nl

Lezersraad
t.a.v. de heer R.J.C. Wouters
p/a Rosweydelaan 88
3454 BR De Meern

Geachte heer Wouters,

Datum
8 september 2015

Betreft
Reactie op advies
collectienota

Onze ref.
2015-0041

Uw ref.
-

Direct nummer
0622974755

E-mail
marja.geevers@kb.nl

Hartelijk dank voor het advies van de Lezersraad m.b.t. de collectienota, van 18 mei jl. Hieronder geef ik u mede namens SAL onze reactie.

De Lezersraad heeft 18 mei jl. een uitgebreid advies uitgebracht over het collectiebeleid boeken. Ook het collectiebeleid voor kranten en tijdschriften moet een plek in de nota krijgen. Hierover is vorig jaar al nader gesproken, o.a. naar aanleiding van het advies van De bladendokter. Periodiek saneren van de collectie hoort ook tot collectiebeleid. SAL heeft hierover op 1 juli jl. een brief gestuurd aan KB en LR.

Het advies van de Lezersraad geeft een goed inzicht in wat er speelt rondom collectiebeleid, zowel in het heden, verleden als de toekomst. We zijn het in grote lijnen eens met het advies van de LR. Er staan een aantal punten in uw brief die ons inziens niet in de nieuwe collectienota thuishoren (of daar hoogstens kort zullen worden aangestipt), zoals brede toegankelijkheid van KB-informatie. De wens tot veel meer titels en de opmerkingen over de aanbod gestuurde collectievorming zijn begrijpelijk maar doen niet geheel recht aan de praktijk waar we mee te maken hebben. Hieronder geven wij per advies onze reactie.

Adviezen

A1.

De Raad adviseert de inmiddels ter hand genomen herziening van het collectiebeleid boeken in aangepaste leesvorm voort te zetten en daarbij de hierna te geven adviezen daarin te verwerken.

Reactie: het streven is om voor eind 2015 de nieuwe Collectienota gereed te hebben, met medeneming van de adviezen van de Lezersraad. SAL zal

een conceptnota opstellen die aan de KB en de LR wordt voorgelegd ter advies en aanvulling waar nodig.

A2.

De Raad adviseert de selectiecriteria voor het samenstellen van de collectie boeken in aangepaste leesvorm uitdrukkelijk uit te schrijven en te motiveren.

Reactie: KB en SAL onderschrijven dit advies, het is het doel van de nieuwe Collectienota. Ook de selectiecriteria van de andere collecties (k&t, jumboprint enz.) moeten worden opgenomen.

A3.

De Raad adviseert de lezers van Aangepast Lezen voortdurend uit te nodigen voorstellen te doen om boeken in een aangepaste leesvorm om te zetten.

Reactie: SAL ontvangt jaarlijks ca. 800 verzoeken. Er moeten keuzes worden gemaakt, maar er worden veel aanvragen gehonoreerd. Wat audio betreft ca. 2/3 van de aanvragen. Van de aanvragen voor braille werd afgelopen jaar 90% gehonoreerd.

Veel aanvragen in 2015 "lopen nog". Soms zijn klanten snel en vragen ze een boek dat nog moet gaan verschijnen. Alle aanvragen worden in een overzicht bijgehouden.

Er zijn enkele veelaanvragers. Zo diende vorig jaar 1 klant 43 suggesties in.

SAL zal kijken of zij op de website structureel de lezers kan uitnodigen om te laten weten welke titels of welk genre ze graag aan de collectie toegevoegd zouden willen zien om de lezers zo nog meer bij de collectievorming te betrekken. Deze mogelijkheid kan zo op de website geformuleerd worden dat het voor de klant duidelijk is dat hij een WENS op kan geven. Feit blijft dat er binnen het budget altijd keuzes moeten worden gemaakt en dat SAL eindverantwoordelijk is voor de collectiekeuze.

A4.

De Raad adviseert binnen redelijke grenzen een regeling in het leven te roepen, inhoudende dat lezers op verzoek, ook al voldoet de tekst niet aan de selectiecriteria van SAL, een boek met menselijke stem in een aangepaste leesvorm kunnen laten omzetten.

Reactie: zie de reactie hierboven, het merendeel van de aanvragen wordt gehonoreerd. Wat voor regeling heeft de LR hierbij voor ogen?

A5.

De Raad adviseert geen boeken uit de collectie te verwijderen zolang er geen praktisch toegankelijke alternatief voor handen is.

Reactie: KB en SAL onderschrijven dat gesaneerde titels toegankelijk moeten blijven. Er vindt geen sanering plaats totdat toegang tot de gesaneerde collectie voor de doelgroep gewaarborgd is. SAL komt met een nader voorstel hiervoor.

SAL gaf aan in haar brief dat ze een titellijst voor zou leggen aan KB ter beoordeling. Dat is met ruim 10.000 titels niet werkbaar. Afgesproken is dat SAL een beschrijving van haar selectie zal geven (op basis waarvan wordt er gesaneerd).

Materialen die echt slecht zijn van kwaliteit zullen niet opnieuw aangeboden worden, want er vinden geen reparatieactiviteiten meer plaats na klachten van lezers. Bovendien hebben deze titels veelal een klachtentraject achter de rug waarbij alle mogelijkheden van repareren al doorlopen zijn. Informatieve titels worden gesaneerd indien er al een recenter en dus vervangend alternatief in de collectie aanwezig is.

Bij sanering van een titel kan een code in de GGC doorgevoerd worden waarmee boek niet meer zichtbaar wordt voor de klant maar wel voor medewerkers Klantencontact – Mocht er vraag naar een boek komen dan zou er wel een mogelijkheid moeten zijn dat boek, b.v. alleen op cd-rom, uit te lenen.

Er zijn bij kwalitatief slechte boeken twee opties. Of het wordt gesaneerd omdat het verouderd is EN er een goed alternatief in collectie zit, of de huidige versie wordt gesaneerd, maar omdat boek inhoudelijk nog steeds interessant is moet het overgelezen worden. Hetzij binnen quotum reguliere budget, hetzij via een aparte financiering.

A6.

De Raad adviseert op korte termijn bij de KB een aanspreekpunt te creëren voor de collectievorming op het terrein van het Aangepast Lezen.

Reactie: de aansluiting bij het KB collectiebeleid blijkt na intern overleg bij de KB gering te zijn.

Theo Bijvoet werkt aan het collectieplan dat de KB op grond van de Wsob vaststelt voor het netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen. De insteek van het KB collectieplan is anders. Het gaat niet over het

collectioneren van titels, maar is strategisch en gericht op principes en afspraken: welke partijen in het veld gaan wat doen en wat is de samenhang tussen fysieke en digitale collectie. In dat collectieplan zal een korte alinea over aangepast lezen komen, maar omgekeerd zal er naar verwachting weinig instaan dat in onze collectienota terugkomt. Daarnaast is binnen de KB Lucinda Jones (hoofd collecties) verantwoordelijk voor de contentstrategie. Deze strategie gaat uit van de inhoud en minder/niet van de vorm (alleen fysiek vs digitaal). Zij verwacht geen overlap/aanknopingspunten met onze collectienota. Wel is het zo dat naarmate er via de digitale bibliotheek en/of via de KB meer content beschikbaar komt die voor de lezers van SAL ook interessant is, daar bij het collectiebeleid van SAL rekening mee kan worden gehouden. Er komt geen apart aanspreekpunt in de KB voor de collectievorming op het terrein van Aangepast Lezen. Marja Geevers blijft, i.s.m. Heleen van Manen, ook hiervoor aanspreekpunt en zij zal de interne contacten onderhouden.

A7.

De Raad adviseert een onderzoek op te starten naar zoekstrategieën naar en in collecties aangepaste of door de lezer zelf aan te passen boeken door lezers met een leesbeperking.

Reactie: een onderzoek naar zoekstrategieën staat zeker in de planning voor 2016, maar moet nog nader uitgewerkt worden. Graag verzoek ik de LR om nadere toelichting.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Marja Geevers
Adviseur Aangepast Lezen